

**Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка**

Кафедра історії України, археології та спеціальних
галузей історичних наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри

М. В. Бармак
«27» серпня 2021 року

ПРОГРАМА АРХІВНО-МУЗЕЙНОЇ ПРАКТИКИ

Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
Галузь знань	<u>03 гуманітарні науки</u> (шифр і назва галузі знань)
Спеціальність	<u>032 Історія та археологія</u> (код і найменування спеціальності)
Освітня програма	<u>Історія та археологія</u> (найменування освітньої програми)
Мова навчання	<u>українська</u>

2020–2021 навчальний рік

Розробники:

І. С. Зуляк – доктор історичних наук, професор кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

А. Б. Кліш – доктор історичних наук, доцент кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук.

Протокол від «27» серпня 2021 року № 1

Завідувач кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук

(Бармак

М.В.)

Опис навчальної (архівно-музейної) практики.

Найменування показників	Характеристика практики за формами проходження
	денна
Вид практики	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів / тижнів	6/4
Курс	3
Семестр	6
Кількість змістових компонентів з розподілом:	4
Обсяг кредитів	6
Обсяг годин:	180
Тривалість (у тижнях)	4
Форма семестрового контролю	залік

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Місце практики в професійній підготовці ЗВО

Практична підготовка студентів історичного факультету галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 032 «Історія та археологія» є обов'язковим компонентом програми підготовки фахівців першого освітнього рівня «бакалавр». Закономірно, що майбутній бакалавр, фахівець з історії та археології, на високому рівні повинен володіти практичними знаннями з означених дисциплін.

Формування практичних умінь і навичок ґрунтується на проведенні архівно-музейної практики, яка складається з двох частин – архівної та музейної, що сприяють формування у ЗВО необхідних для майбутньої професії фахових і спеціальних компетентностей.

Варто зауважити, що архівно-музейна практика є складовою системи навчально-виховного процесу на історичному факультеті. Архівно-музейна практика не лише сприяє співпраці вузу, історичного факультету, але й ЗВО зі стейкхолдерами й роботодавцями, забезпечує інтеграцію знань, отриманих майбутніми бакалаврами, у її практичну площину.

Мета та завдання архівно-музейної практики

Основна мета архівно-музейної практики – здобуття студентами навичок професійної діяльності спеціаліста-історика, ознайомлення зі специфікою архівної та музейної роботи.

Основні завдання навчальної дисципліни:

- максимальне наближення професійної підготовки до умов практичної фахової діяльності;
- оволодіння ЗВО сучасними методами та формами організації праці в галузі історії та археології;

- формування у ЗВО професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних виробничих умовах;
- формування потреби освоювати новий досвід, систематично поновлювати знання й уміння творчо їх застосовувати в практичній діяльності;
- формування комунікативних умінь на різних рівнях співпраці, уміння взаємодіяти на основі етичних міркувань, толерантності;
- реалізація індивідуального навчального завдання, формування досвіду практичної діяльності, необхідного для майбутньої професії.

II. БАЗИ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ І ТЕРМІНИ ПРОХОДЖЕННЯ

У відповідності до навчального плану підготовки бакалаврів галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 032 «Історія та археологія» на історичному факультеті проводиться архівно-музейна практика.

Архівно-музейна практика відбувається на третьому курсі навчання ЗВО, першого освітнього рівня «бакалавр». На неї відведено 6 кредитів (180 год.). Студенти ОПП 032 «Історія та археологія» проходять практику впродовж чотирьох тижнів у 6 семестрі.

Архівно-музейна практика ЗВО, які навчаються на ОПП 032 «Історія та археологія» проводиться на базах, які відповідають специфіці її проведення і з якими укладено відповідні договори.

Вибір установи, підприємства або організації для проходження архівно-музейної практики здійснюється з урахуванням можливості організувати робоче місце практиканта, забезпечити кваліфіковане керівництво практикою з боку спеціалістів з досвідом практичної роботи, а також з врахуванням науково-дослідницьких інтересів ЗВО.

Місце проходження архівно-музейної практики визначається кафедрою історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук спільно з відповідним підрозділом університету та з урахуванням договорів між базою та ТНПУ ім. В. Гнатюка. ЗВО можуть самостійно (за дозволом випускової кафедри) підбирати місце проходження практики і пропонувати його для розподілу.

Бази практики

1. Державний архів Тернопільської області.
2. Музей національно-визвольної бор оборо українського народу.

3. III. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

Відповідальність за організацію, проведення і контроль за архівно-музейною практикою для ЗВО, які навчаються на ОПП 032 «Історія та археологія» покладається на декана історичного факультету. Навчально-методичне керівництво і виконання програми архівно-музейної практики забезпечує гарант ОПП і кафедра історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук.

Загальну організацію архівно-музейної практики і контроль за їх проведенням на історичному факультеті здійснює відповідальний за практику, а безпосередній – керівники практики, визначені кафедрою історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук, що забезпечує її педагогічний супровід.

До керівництва архівно-музейною практикою ЗВО історичного факультету залучаються досвідчені викладачі кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук, які приймали безпосередню участь у виробничому процесі, де проводиться практика. Організаційні питання проведення архівно-музейної практики, їх хід, підсумки обговорюються на засіданнях кафедри, ученої ради історичного факультету.

IV. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну проведення архівно-музейної практики ЗВО звітують про виконання її програми. Документація з архівно-музейної практики, визначена її програмою, здається ЗВО на перевірку керівникам упродовж трьох днів після закінчення практики.

Усі ЗВО подають звіт з архівно-музейної практики. Вимоги до якого визначаються програмою. Загальна і обов'язкова форма звітності – це подання письмового звіту, підписаного керівником практики і ЗВО.

Письмовий звіт разом з іншими документами, визначеними програмою архівно-музейної практики, подається на перевірку керівнику практики. Вимоги та обсяг звіту визначається робочою програмою у відповідності до специфіки спеціальності. Матеріали звіту висвітлюються послідовно.

Для захисту архівно-музейної практики деканатом або завідувачем кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук призначається комісія, до складу якої входять керівники практики від вищого навчального закладу і, за можливості, від бази практики, викладачі кафедри. Звіт з архівно-музейної практики захищається ЗВО особисто в присутності комісії.

Термін засідання комісії із захисту архівно-музейної практики визначається деканом історичного факультету і узгоджується з завідувачем кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук.

ЗВО, які працюють за фахом і їхнє місце роботи відповідає вимогам програми архівно-музейної практики на захист представляють характеристику, звіт, робочу документацію із наступним її поверненням практиканту.

Загальна оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та залікову книжку за підписом керівника групи. Оцінка ЗВО за архівно-музейну практику враховується стипендіальною комісією при визначенні розміру стипендії разом з його оцінками за результатом підсумкового контролю.

ЗВО, які не пройшли архівно-музейну практику або її частину з поважних причин, мають право на її продовження у вільний від навчання час при наявності відповідних довідок. ЗВО, який отримав незадовільну оцінку з архівно-музейної практики, на підставі доповідної декана історичного факультету може бути поданий на відрахування з університету. Результати проведення архівно-музейної практики обговорюються на засіданнях кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук, а загальні підсумки практики підводяться на вченій раді факультету. Документація з архівно-музейної практики зберігається на кафедрі історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук упродовж навчального року з подальшим поверненням ЗВО, а його звіт – 3 роки. Результати архівно-музейної практики оцінюються за 100 бальною шкалою.

Структура практики

Етапи проходження практики та види діяльності студентів	Розподіл годин між видами робіт
Етап 1.	
Установча конференція	22
Ознайомлення з базою практики	23
Разом	45
Етап 2.	
Виконання практичних завдань під керівництвом архівістів / музейників на базі практики	22
Вивчення архівної документації	23
Разом	45
Етап 3.	
Вивчення основних напрямків фондової та експозиційної роботи музею. Виконання практичних завдань під керівництвом архівних / музейних робітників на базі відповідних установ. Створення презентації «Віртуальний музей майбутнього».	45
Разом	45
Етап 4.	
Оформлення документації музейної практики	22
Підсумкова звітна конференція по архівно-музейній практиці. Захист практики – звіт та демонстрація презентацій.	23
Разом	45
Разом за навчальним планом	180
Максимальна кількість балів: 180	

Завдання для самостійної роботи та завдань для студентів

Самостійно опрацювати літературу:

1. Нариси історії архівної справи в Україні /За заг.ред.І.Б.Матяш та К.І.Климової. К.: Видавн.дім «КМ Академія», 2002. 621с.
2. Вайдахер Ф. Загальна музеологія: Посібник /Перекл. з нім. В.Лозинський, О.Лянг,

- Н.Назаркевич.Львів, 2005.
3. Закон України «Про національний архівний фонд і архівні установи» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3814-12>
4. Закон України «Про музеї та музейну справу». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/249/95-%D0%B2%D1%80>

Рекомендовані джерела

1. Архівознавство: Підручник для студентів іст.фак-тів вищ. навч. закладів України //За заг.ред.: Я.С. Калакура та І.Б.Матяш. К.: Видавн.дім «КМ Академія», 2002. (в читальному залі КУ ім. Бориса Грінченка)
2. Архівознавство: підручник для студ. іст. Фак. Вузів / Державний комітет архівів України, Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства ред.: Я.С. Калакура, І. Матяш. 2-ге вид., випр. і доп.- Київ : КМ Академія, 2009. 356 с.
3. Матяш І. Б. Архівознавство : методологічні засади та історія розвитку: навчальний посібник; Нац. акад. наук України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. - Київ : Києво-Могилянська академія, 2012. 515 с.
4. Нариси історії архівної справи в Україні /За заг.ред.І.Б.Матяш та К.І.Климової. К.: Видавн.дім «КМ Академія», 2002. 621с.
5. Архівістика: Термінолог. словник / ГАУ при КМ України. УД НДІАСД; Авт.-упоряд.: К. Є.Новохатський та ін. К., 1998. 106 с.
6. Архівні установи України: Довідник / Держкомархів України; Національна б-ка України ім. В. І.Вернадського. К., 2000. 260 с.
7. Акуленко В.І., Магазинщикова І.П., Моздир М.І., Тарасенко О.О. Культурна спадщина людства:збереження та використання: навчальний. посібник. Л., 2002.
8. Вайдахер Ф. Загальна музеологія: Посібник /Перекл. з нім. В.Лозинський, О.Лянг, Н.Назаркевич.Львів, 2005.
9. Любцева О.О., Шпарага Т.І. Музеєзнавство. Музеї України та світу. К.: Альтерпрес. 2009. 432 с.
10. Маньковська Р.В. Музеєзнавство в Україні. К., 2000.
11. Склад і структура музейних фондів. Зміст фондової роботи (Методичні поради) / Підготував І.П. Симчич. Львів, 1982. 15 с.
12. Словник-довідник термінології музейництва /Роман Микульчук, Петро Слободян, СлізоветаДіденко, Тарас Рак. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. 128 с.
13. Юрєнева Т.Ю. Музей в мировой культуре. Москва, 2003.